

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΟ ΤΟΥ W. D. ROSS ΕΚΔΟΣΙΝ
ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΚΡΟΑΣΕΩΣ
(OXONII MCML ΤΥΠΟΓΡΑΦΗΟ CLARENDONIANO)

Μελετῶν κατὰ παραγγελίαν τῆς ἐν Ἀθήναις Ἑλληνικῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν τὸ κείμενον τῆς «Φυσικῆς Ἀκροάσεως» τοῦ Ἀριστοτέλους ἐν ἀντιβολῇ πρὸς φωτογραφικὰ ἀντίτυπα τῶν κωδίκων, ἔσχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ διεξέλθω μετὰ προσοχῆς τὸ κείμενον καὶ τὸ κριτικὸν ὑπόμνημα τῆς ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω σημειωθέντος διασήμου Ἀγγλου φιλολόγου γενομένης ἐκδόσεως τῆς ἐν λόγῳ ἀριστοτελικῆς συγγραφῆς. Ὁ Ross, ἄριστος γνώστης τῆς ἀριστοτελικῆς φιλοσοφίας καὶ ἐμπειρότατος περὶ τὴν ἐκδοσιν ἀρχαίων κειμένων φιλόλογος ἐβελτίωσε κατὰ πολὺ τὸ κείμενον τοῦ δηθέντος ἀριστοτελικοῦ ἔργου. Ὅπως εἶναι ὁμως ἀναπόφευκτον, παρεσιέδυσαν διὰ λόγους ὄλως τεχνικοῦς σφάλματά τινα, ἅτινα γενόμενα κατὰ τὴν πρώτην μετὰ σχολίων καὶ εἰσαγωγῆς ἐκδοσιν τοῦ κειμένου κατὰ τὸ 1936 ἔμειναν ἀδιόρθωτα καὶ ἐπανελήφθησαν καὶ κατὰ τὴν στερεότυπον ἐκδοσιν τοῦ 1950 καὶ τὴν ἀνατύπωσιν αὐτῆς κατὰ τὸ 1956.

Κατωτέρω θὰ παραθέσωμεν πίνακα τῶν ὑφ' ἡμῶν παρατηρηθέντων παροράματων τῶν ὀφειλομένων εἰς ἀβλεψίας, χωρὶς νὰ προβῶμεν εἰς εὐρύτεραν συζήτησιν ὡς πρὸς τὴν ὀρθότητα τῶν ἀναγνώσεων, περὶ ἧς θὰ γίνῃ λόγος εἰς τὸν πρόλογον καὶ τὸ κριτικὸν ὑπόμνημα τῆς ὑπὸ ἐτοιμασίαν ἐκδόσεως.

Παροράματα ἐν τῷ κειμένῳ

1ον Ἐν 190b 3 παρέχει ὁ Ross «ἀεὶ γὰρ ἔστι ὁ ὑπόκειται». Οἱ ἄριστοι τῶν κωδίκων συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν E καὶ J παρέχουν «ἀεὶ γὰρ ἔστι τι ὁ ὑπόκειται». Καὶ εἰς τὸ κείμενον τῶν ἐκδόσεων τοῦ Bekker, Cornford καὶ Cartegon παρέχεται ἡ ἐμπειριέχουσα τὸ «τι» γραφῆ τῶν κωδίκων. Εἰς τὸν ἀμέσως προηγούμενον στίχον ἡ αὐτὴ ἀόριστος ἀντωνυμία τι συνοδεύει τὴν λέξιν ὑποκείμενον «ἐξ ὑποκειμένου τινὸς γίγνεται». Ὁ Ross παρέλιπε τὸ «τι», χωρὶς νὰ παρὰσχῃ ἐνδεικτικὸν σημεῖον ἢ πληροφορίαν εἰς τὸ κριτικὸν ὑπόμνημα. Ἐκ τούτου συναγεται ὅτι ἡ παράλειψις προῆλθεν ἐξ ἀβλεψίας, ἥτις εἰς νεωτέραν ἐκδοσιν πρέπει νὰ ἐπανορθωθῇ.

Ἐν 202b 18 παρέχει ὁ Ross εἰς τὸ κείμενον τὸν ἀνύπαρκτον εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλωσσικὴν παράδοσιν ἐπιρρηματικὸν τύπον «ἐνθένθε» ἀντὶ «ἐνθένδε». Τὸν αὐτὸν ἐσφαλμένον τύπον ἀπαντῶμεν καὶ εἰς ἐκδόσεις τῶν Cornford καὶ Carteron. Τὸ ἀρχικὸν ἀβλέπημα ὀφείλεται εἰς τὸν Bekker, ὅστις εἰς τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθὲν κείμενον ἀφῆκεν ἀδιόρθωτον τὸν ἐν λόγῳ τύπον «καὶ τὸ δίστασθαι ἐ ν θ ἐ ν θ ε

ἐκεῖσε καὶ κακεῖθεν δεῦρο». Οἱ κώδικοι συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν E καὶ J παρέχουν ἐ ν θ ἑ ν δ ε. Ὁ διορθωτῆς τοῦ κειμένου τῆς ἐκδόσεως τοῦ Bekker παρεσύρθη, διότι εἰς τὴν μνήμην του ἀνεπλάσθη τὸ ἐπίρρημα «ἐνθεν». Ἡ κατ' ἀντίθεσιν χρῆσις «ἐνθένδε—ἐκεῖσε» εἶναι συχνή εἰς ῥήματα κινήσεως σημαντικὰ σημαίνουσα ἀπὸ ἐδῶ ὅπου εὐρισκόμεθα εἰς ἄλλο μέρος «ῶ δὴ προστέτακται τοὺς ἐνθένδε—ἐκεῖσε πορεύσαι» Πλάτ. Φαίδ. 107E. Ὅθεν οὐδεὶς λόγος ὑπάρχει νὰ εἰσαγάγωμεν εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν τὸ κακῶς ἐσχηματισμένον ἐπίρρημα «ἐν-θένδε», ὅπερ παραβαίνει καὶ τὸν περὶ ἀνομοιώσεως τῶν δασέων κανόνα.

Ἐν 205b 5 παρέχεται εἰς τὸ κείμενον τοῦ Ross «εἶη γὰρ ἄν τί που βιᾷ καὶ οὐχ οὐ πέφυκε». Ἡ μὴ ὀρθή γραφή «βιᾷ» ἀντὶ «βίῃ» ἀπαντᾷ καὶ εἰς τὰς ἐκδόσεις τῶν Bekker, Cornford καὶ Carteron. Οἱ κώδικες παρέχουν τὸ ὀρθὸν «βίῃ». Περὶ τοῦ ἀβλεπτήματος τούτου διελάβομεν εἰς τὸ 23/24 τεῦχος τοῦ «Πλάτωνος», ἔτους 1960, σελ. 292.

206b 8 ἀντὶ «λόγῳ» γραπτ. λόγῳ

245b 19 (H textus alter) ἀντὶ «ἄλλοιοῦνται» γραπτ. ἄλλοιοῦνται

252a 9 ἀντὶ «ἀνάγκης» γραπτ. ἀνάγκης

264b 13 ἀντὶ «τοῦτου» γραπτ. τούτου.

Παροράματα εἰς τὸ κριτικὸν ὑπόμνημα

184b 23	ἀντὶ «ζητοῦσι πρῶτον»	γραπτ. ζητοῦσι πρῶτον
188a 37	» «οὐκ ἔξ»	» οὐκ ἐκ
193b 20	» «ἔστιν»	» ἔστιν
195a 25	» «αὐτὸ»	» αὐτὸ
209a 17	» «αἰσθ τῶν»	» αἰσθητῶν
218b 15	» «τάχῃ»	» ταχὺ
239a 24	» «ῶτ ἔν»	» ἐν τῶ
250a 13	» «ἦν»	» τὴν
255a 27	» «ποιόν»	» ποιόν
263b 1	» «υὸ»	» δύο.